

IMPROVEMENT OF QUALITY OF THE NATIONAL CANCER SCREENING PROGRAMMES IMPLEMENTATION (CRO SCREENING)

MINISTRY OF HEALTH
OF THE REPUBLIC
OF LITHUANIA

LITHUANIAN UNIVERSITY
OF HEALTH SCIENCES

NIJZ
Nacionalinis institut
za javno zdravje

Ministry
of Health
Together

HZJZ
HEALTH INSURANCE
INSTITUTE OF CROATIA

This project
is funded by the
European Union

TWINNING EU PROJEKT
REGIONALNI TRENING
Zagreb, 18. studenog 2016.

**OSIGURANJE KVALITETE U PROVEDBI KONTROLE
GINEKOLOŠKIH CITOLOŠKIH LABORATORIJA**

Prim. dr. sc. Ines Krivak Bolanča

KB Merkur

Aktivnosti od početka provođenja NPP-Cerviks

2012

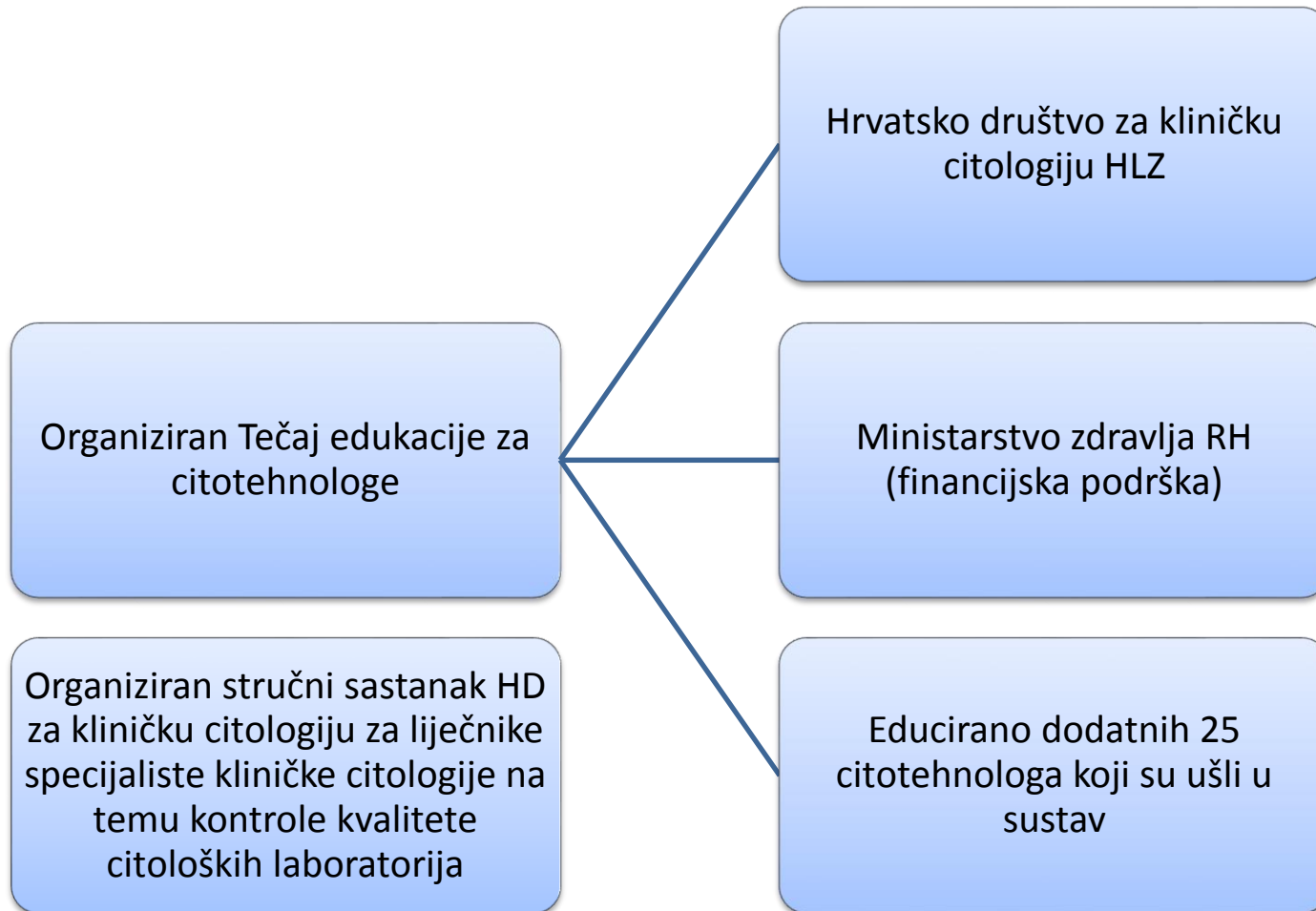
Snimak stanja – NEFORMALNI UPITNIK poslan svim citološkim laboratorijima u RH

Prikupljeni podaci za 29 laboratorija u javnozdravstvenom sustavu RH

- Broj i raspored citoloških laboratorija
- Broj kliničkih citologa / citopatologa
- Broj citotehnologa
- Broj obrađenih Papa testova u jednoj godini
- Stanje medicinske opreme / aparature
- Stanje informatičke opreme
- Identificirani nedostaci i problemi

TADA NISU USLIJEDILE
SLUŽBENE AKTIVNOSTI
NA DRŽAVNOJ RAZINI
OSIM EDUKACIJE
CITOTEHNOLOGA

2013.

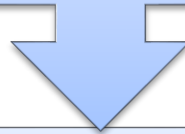

2014.

Arbyn M i sur.

European guidelines for Quality assurance in cervical cancer screening.

Second edition. Luxembourg

Smjernice su ponovno evaluirane od strane Nacionalnog povjerenstva, u potpunosti prihvaćene i prevedene na hrvatski jezik uz stručnu recenziju.

Svi sudionici probira (javno zdravstvo, ginekolozi, citolozi i ostali) upoznati su sa smjernicama i postojanjem prijevoda na hrvatski jezik te su se mogli / trebali njima služiti u svakodnevnom radu.

2015.

Unutarnja kontrola kvalitete citoloških laboratorija postoji, ali odvija se prema pravilima svakog laboratorija zasebno.

Vanjska kontrola kvalitete citoloških laboratorija u RH tada još ne postoji.

Osnivanje Stručne radne skupine za kontrolu kvalitete provođenja Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice HZJZ.

Zadatak citologa (N=5):

- Definiranje kriterija kvalitete u citološkim laboratorijima.
- osmišljavanje i provođenje vanjske kontrole kvalitete citoloških laboratorija

Održavanje simpozija u pet gradova s temom probira i kontrole kvalitete (Zagreb, Osijek, Rijeka, Zadar, Split)

2016.

Početak provođenja vanjske kontrole kvalitete citoloških laboratorija u RH

- Prim.dr.sc. Vesna Mahovlić, KBC Zagreb
- Prim.dr.sc. Ines Krivak-Bolanča, KB Merkur, Zagreb
- Doc.dr.sc. Dinka Šundov, KBC Split
- Dr.sc. Marija perić, KBC Osijek
- Prim.dr.sc. Danijela Vrdoljak-Mozetič, KBC Rijeka

Edukacija županijskih koordinatora NPP Cerviks o citologiji i pokazateljima kvalitete laboratorija

5. hrvatski kongres kliničke citologije – dogovor o uvođenju izmjena u dosadašnju jedinstvenu klasifikaciju citoloških nalaza vrata maternice (Zagreb 2002) na osnovi Bethesda klasifikacije 2016.

U upotrebi je jedinstvena klasifikacija citoloških nalaza vrata maternice „Zageb 2002” (na temelju Bethesda 2001). Ažurirana klasifikacija „Zagreb 2016” trebala bi biti prihvaćena do kraja godine na razini HD za kliničku citologiju.

Aktivnosti u provođenju vanjske kontrole kvalitete citoloških laboratorija u 2016.

Izrađen detaljan upitnik u svrhu kontrole kvalitete koji je poslan svim citološkim laboratorijima uključenim u NPP Cerviks.

Kadrovska struktura, obim posla (2013,2014,2015,2016 – do 30.6), adekvatnost i raspodjela nalaza Papa testova obrađenih u okviru NPP Cerviks, oprema, prostor, provođenja postupaka unutrašnje kvalitete

Prikupljeni odgovori 29 laboratorija (do listopada 2016.). Jedna ustanova nije sudjelovala (OB Sisak).

Polazišna točka za kontrolni posjet laboratorijima (uključene četiri kliničke citologije prema dogovoranom rasporedu).

- Posjeti su još u tijeku.
- Izvješća će biti predana do kraja godine nakon čega će se izraditi završno izvješće.
- Evaluacija danih odgovora u prethodno ispunjenom upitniku, pregled stanja u samom laboratoriju (orema, prostor, kadrovi i sl.).
- Orijentacijski pregled mikroskopskih preparata Papa testova iz svježije kazuistike (negativni nalazi, ASCUS, ASC-H, AGC, LSIL, HSIL, karcinom).
- Okvirna procjena kvalitete uzoraka, bojenja, fiksacije, uklapanja i interpretacije.

Nepotpuna analiza podataka o citološkim laboratorijima dobivenih iz upitnika

- 30 laboratorija
- Neravnomjieran raspored
- Zagreb – 9 lab.

Kadrovska struktura - 29 citološka laboratorija -

89 kliničkih citologa

79 kliničkih citologa koji se bave ginekološkom citologijom

46 kliničkih citologa koji se bave ginekološkom citologijom prema prema udjelu radnog vremena posvećenog Papa testu

- 13, 8 - Primorje, Istra, Dalmacija
- 6,5 – središnja Hrvatska
- 7,2 – Slavonija
- 18,7 - Zagreb

127 citotehnologa

74 citotehnologa koji se bave ginekološkom citologijom prema prema udjelu radnog vremena posvećenog Papa testu

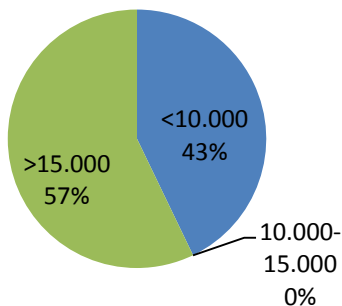
Obim posla – broj Papa testova

	Najmanji broj po laboratoriju	Najveći broj po laboratoriju	UKUPNO
Broj ordinacija PZZŽ	3	33	295
Broj Papa testova u tri godine – svi (2013, 2014, 2015)	5.203	119.541	1.370.197
Broj Papa testova u tri godine – samo iz PZZŽ (2013, 2014, 2015)	8.378	108.779	1.202.530
Prosječni godišnji broj Papa testova	1.734	39.847	456.732

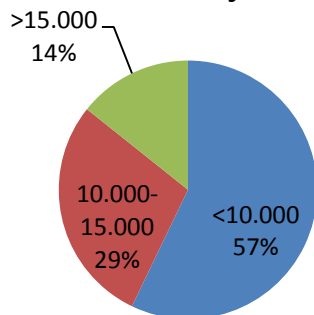
Raspodjela citoloških laboratorija prema obimu Papa testova

Kapacitet citoloških laboratorija	N	%
Ispod 10.000 godišnje	9	31
10.000 do 15.000	7	24
Iznad 15.000	13	45
UKUPNO	29	100

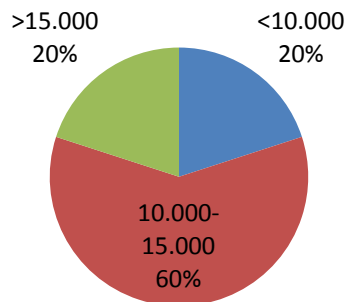
Istra, Primorje, Dalmacija

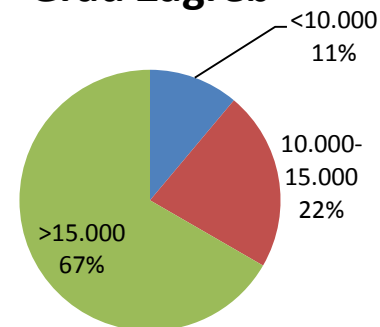
Slavonija

Središnja Hrvatska

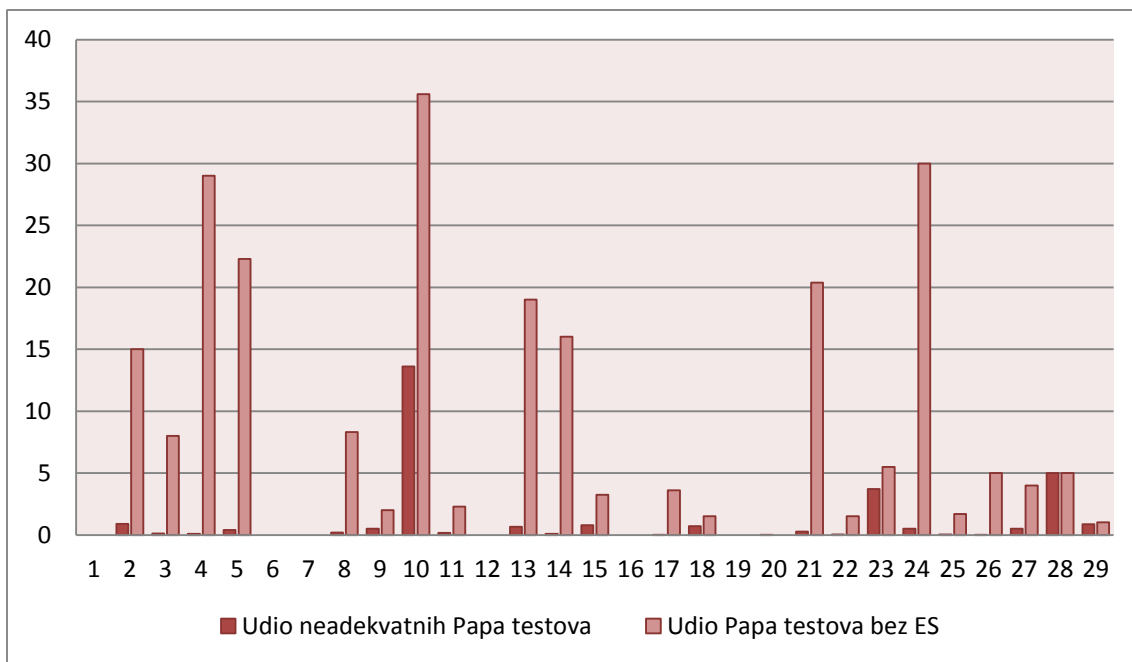

Grad Zagreb

Raspodjela nalaza Papa testova prema primjerenosti uzoraka

	Najmanji udio (%)	Najveći udio (%)	Prosijek (%)
Ne zadovoljava za interpretaciju	0,0001	13,6	1,3
Nema endocervikalnih cilindričnih stanica	1,01	35,6	10,9

Velika varijabilnost!

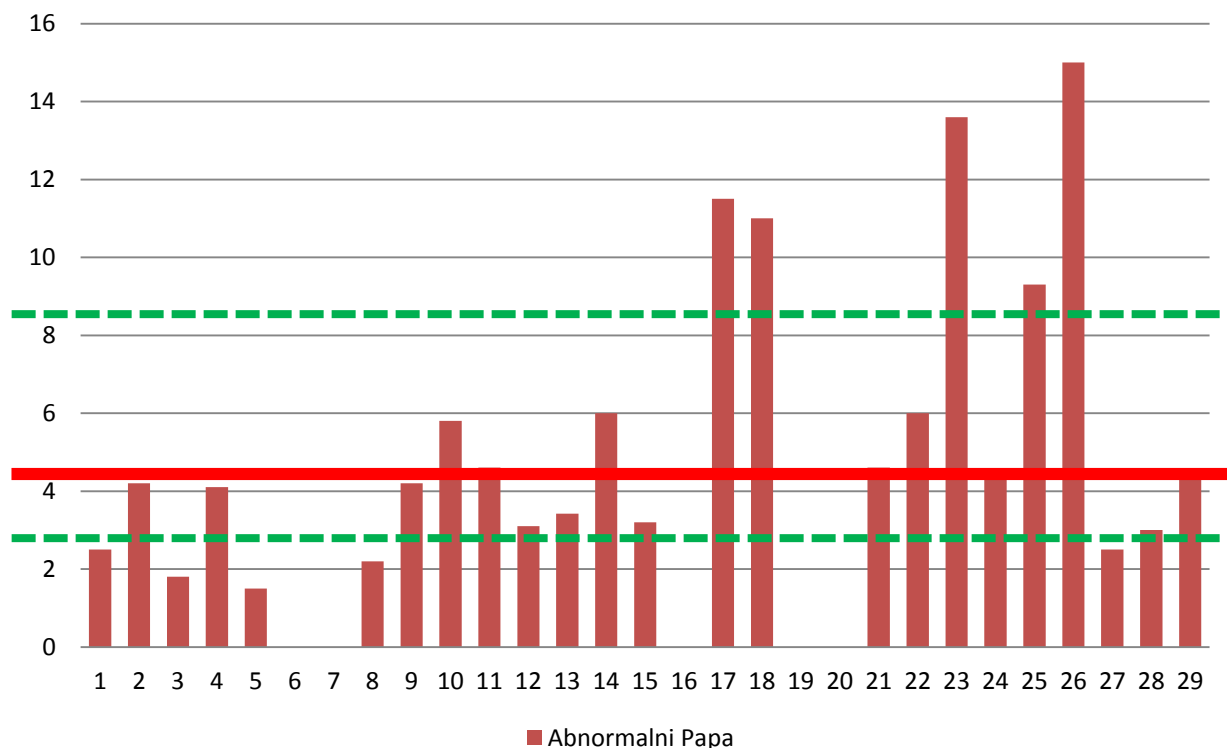
PITANJA:

Kriteriji procjene adekvatnosti?

Ispravno bilježenje adekvatnosti?

Raspodjela nalaza Papa testova prema citološkom nalazu

	Najmanji udio (%)	Najveći udio (%)	Prosijek (%)
Abnormalni nalaz	1,5	15	5,6

REFERENTNA VRIJEDNOST: 4 %

RASPON: 3-10 %

Velika varijabilnost!

5 lab. poddijagnosticira

4 lab. predijagnosticira

PITANJA:

Kriteriji i kvalitete skrininga i citomorfološke procjene citotehnologa i citologa?

Raspodjela nalaza Papa testova prema citološkim kategorijama

	Najmanji udio (%)	Najveći udio (%)	Prosijek (%)	Referentna vrijednost (%) prema bazi UP TO DATE
ASCUS	0,06	7,1	2,2	2,8
LSIL	0,3	9	1,6	0,97
AGC	0,03	4,5	0,9	0,21
ASC-H	0	1	0,2	0,17
HSIL	0	3	0,6	0,21
Karcinom	0	0,3	0,05	-
UKUPNO	1,5	15	5,6	

**Najveća varijabilnost u kategorijama ASCUS, LSIL i AGC
Prosječno „previše” nalaza AGC!**

Primjerenost osnovne tehničke opreme laboratorija

Citološki laboratoriji	N	%
Stari i neadekvatni mikroskopi	18	62
Stara i neadekvatna informatička oprema	13	45
Nema digestor	6	21
Nema automatski bojač	15	52

Provođenja postupaka unutrašnje kontrole kvalitete

Citološki laboratoriji	N	%
Kontrola tehničke pripreme i bojenja	29	100
Reskrining negativnih uzoraka	26	90
10 % reskrining	8	
Nasumični reskrining	14	
100 % brzi reskrining	2	
Sve gleda citolog	2	

DOBRO STANJE!

3 laboratorija ne provode reskrining negativnih uzoraka / nalaza!

ŠTO NEDOSTAJE?

Jasan stav i odluka na državnoj razini kakav sustav probira i citoloških laboratorija želimo i trebamo.

Centralizirani informatički sustav podataka o probiru – registar Papa testova – pouzdan izvor podataka o učinku i izvedbi citoloških laboratorija.

Financijska potpora reorganizaciji i poboljšanju stanja u citološkim laboratorijima (trajna edukacija, informatizacija, oprema, prostor, kadrovi).

Izrada pravilnika (podzakonskog akta) koji bi definirao kriterije čije bi zadovoljavanje bilo preduvjet za dobivanje licence citoloških laboratorija za provođenje skrininga (analize Papa testa).

Što je zadatak citologa? (plan aktivnosti za budućnost)

Organizirati **tečajeve obnove znanja** iz ginekološke citologije za liječnike specijaliste kliničke citologije / citopatologije i za citotehnologe uz potporu Ministarstva zdravstva i HZJZ.

- Tečajevi uz teoretski i praktični dio uz diskusijski mikroskop (Zagreb, Rijeka)

Sudjelovati u **izradi pravilnika** o citološkim laboratorijima koji analiziraju Papa testove.

Izrada **setova testnih uzoraka Papa testova** s tipičnim citološkim slikama (sve kategorije abnormalnosti) koji će se slati svim citološkim laboratorijima.

Osmisliti službeni **protokol revizije ranijih citoloških uzoraka Papa testa** u slučaju dijagnoze invazivnog karcinoma vrata maternice.

RASPRAVA